

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"



МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**ДУХОВНО-МОРАЛЬНІ ОСНОВИ
ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ОСОБИСТОСТІ У ДОЛІ
ЛЮДСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ**

5–6 листопада 2014 р.

У двох частинах
Частина II

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

**ДУХОВНО-МОРАЛЬНІСНІ ОСНОВИ
ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ
У ДОЛІ ЛЮДСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ**

Збірник наукових праць

За матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції
5-6 листопада 2014 року

У двох частинах

Частина 2

За редакцією доктора педагогічних наук, професора *Романовського О. Г.*,
-кандидата психологічних наук, доцента *Панфілова Ю. І.*

Харків
НТУ «ХП»
2016

УДК 37.035:133.2

ББК 74.58

Д85

Рецензенти:

О. А. Ігнатюк, доктор педагогічних наук, професор,

С. О. Заветний, доктор філософських наук, професор

Друкується за рішенням Вченої ради Національного технічного
університету «Харківський політехнічний інститут»
(протокол № 2 від 24.02.2015 р.)

Рассмотрены вопросы роли социальной ответственности и духовности управленцев в системе ценностей современного общества, развития технического и социального прогресса, а также психолого-педагогические аспекты формирования духовно-нравственных основ и ответственности национальной гуманитарно-технической элиты.

Адресовано научным сотрудникам, педагогам, аспирантам, всем тем, кто занимается исследованием педагогики элиты и механизмов повышения уровня профессиональной и социальной ответственности.

Д85 **Духовно-моральні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації** : зб. наук, праць : за матер. Міжнарод. наук.-практ. конф., 5-6 листопада 2014 р. - У 2 ч. : Ч. 2 / за ред. О. Г. Романовського, Ю. І. Панфілова. - Х.: НТУ «ХПІ», 2016. -442 с.

ISBN 978-617-050-175-2 (повне вид.)

ISBN 978-617-050-177-6 (ч. 2)

Розглянуто питання ролі соціальної відповідальності та духовності управлінців у системі цінностей сучасного суспільства розвитку технічного і соціального прогресу, а також психолого-педагогічні аспекти формування духовно-моральнісних основ і відповідальності національної гуманітарно-технічної еліти.

Адресовано науковим співробітникам, педагогам, аспирантам, усім тим, хто займається дослідженням педагогіки еліти та механізмів підвищення рівня професійної і соціальної відповідальності.

УДК 37.035:133.2

ББК 74.58

ISBN 978-617-050-177-6 (ч. 2)

© НТУ «ХПІ», 2016

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 5 МЕХАНІЗМИ ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Аврамова О. Є. Захист прав споживачів житлово-комунальних послуг.....	3
Анучина Л. В., Стасевська О. А., Уманець О. В. Виховання громадянської позиції студентства як одна з підвалин дієвості механізму правової відповідальності у суспільстві.....	5
Балюк В. М. Особливості цивільно-правового механізму захисту рентних відносин.....	8
Богданова А. С. Деякі аспекти юридичної відповідальності суб'єктів туристичної діяльності.....	13
Вергун В. Г. Реализация политических прав граждан Украины в условиях становления гражданского общества.....	17
Вікторчук М. В. Деякі питання адміністрування місцевих податків та зборів в Україні.....	21
Вусатий Д. Ю. Щодо визначення договору подарункового сертифікату.....	24
Гаевая А. В. О становлении гражданского общества.....	27
Киян М. Ш., Окладна М. Г. Історичний досвід судової реформи 1864 року та його використання в умовах реформування судової системи України.....	31
Кузьменко О. В. Правова освіта дітей у початковій школі США.....	35
Мовчан О. В. Захист права дитини на житло.....	39
Муренко Е. Л., Гаряева А. М. Права и свободы человека: история и современность.....	42
Одерій О. М. Особливий правовий режим нежитлових приміщень у багатоквартирних будинках.....	47

Олійник О. М. Розвиток трудових відносин в Україні у другій половині XVII-XVIII ст.....	51
Перевалова Л. В. Проблеми реализации принципа взаимной ответственности личности и государства в условиях становления правового государства.....	55
Семко М. А. Санкции как факторы правовой ответственности общества в Украине.....	61
Ткачев М. М. Механизмы защиты прав на объекты интеллектуальной собственности.....	64
Хомов С. М. Форми здійснення громадського контролю за Державною фіскальною службою України.....	67
Ценко М. Б. Нравственный долг и честь как необходимые составляющие профессиональной деятельности юристов.....	71

РОЗДІЛ 6

ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ФАХІВЦЯ

Лапузина Е. Н. Профессионально-этический аспект в системе инженерного образования.....	75
Шумейко О. А. Культура мови і культура мовлення як вияв професійного самовдосконалення.....	79
Щербаков В. И., Колмогорцева Н. Ю. К проблеме межнациональных отношений в Украине на современном этапе.....	82

РОЗДІЛ 7

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ ЦІННОСТЕЙ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Байдак Т. М., Болотова В. О. Ціннісні орієнтації особистості як система регуляторів поведінки індивіда в суспільстві.....	86
--	----

Балабай Я. В. Толерантність як складова соціальної відповідальності.....	89
Бірюкова М. В. Праксіологічний контекст природи соціального суб'єкта: теоретико-методологічний аналіз.....	92
Бобро М. С., Фінін Г. І. Формування соціальної відповідальності особистості як соціально-педагогічна проблема.....	96
Голованов Б. Д. Люстрация как форма социально-политической ответственности.....	100
Журавлева Л. И., Балабанова Г. Г. Приоритетные направления социальной ответственности бизнеса: повышение производительности труда.....	105
Козлова Е. А. Социальная ответственность горожан и городской образ жизни.....	110
Коновалов С. В., Шкубуляни Е. С. Украинский социальный романтизм и проблема ответственности (социально-философский аспект).....	115
Ляшенко Н. А. Социальная ответственность и проблемы её формирования в Украине.....	120
Манойло Д. О. І нет тут неопатримоніальних зв'язків як складова структури української влади.....	125
Moroz M. V., Laamanen R. V. Social responsibility of the elderly: conceptual summarizing of the issue and its contradictions.....	128
Поступной А. Н. Ответственность обществоведов за судьбу страны.....	133
Семенова Ю. А. Турбота про здоров'я як соціальна відповідальність.....	137
Семке Н. Н. Роль семьи в формировании социальной ответственности личности.....	142
Смирнов В. Н. Правовая ответственность германских военнослужащих во время Второй мировой войны.....	146

РОЗДІЛ 8

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ДУХОВНІСТЬ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Вандишева-Ребро Н. В. Православна антропологія у богословському вченні Феофана Прокоповича.....	151
Газнюк Л. М. Відповідальність за культурний ландшафт як історико- культурну спадщину.....	153
Годзь Н. Б. Філософія, футурологія и проблема феномена духовності.....	158
Гончаров Г. М. Відповідальність: гріх не діяння і дії.....	162
Городыская О. Н. Проблема абсолютної моралі: взгляд из современности.....	166
Гринёва Н. В., Лусь В. И. Духовність, вера, відповідальність: альтернативні пути исследования.....	169
Дзьобань О. П. Трансформація відповідальності особистості в інформаційному суспільстві.....	174
Дольская О. А. Нуждается ли совесть в метафоре голоса?.....	177
Єрахторіна О. М. Духовно-моральний розвиток особистості і її відповідальність в сучасних умовах.....	180
Кальницький Е. А. Відродження й оновлення в духовній сфері у процесі становлення українського суспільства.....	184
Карпець Л. А. Відповідальність у сфері освіти в умовах глобалізації.....	189
Кочилкова Н. С. Відповідальність та духовність: перспективи соціально-політичного дискурсу.....	193
Красиков М. М. Проект «Культурні герої НТУ «ХП»».....	196

Маліков В. В. Відповідальність за збереження культурних цінностей в умовах війни.....	200
Матюх Т. М. Художня емпатія як визначальний чинник людської творчості.....	205
Мищенко М. М. «Docudays.ua» та інші проекти документального кінематографу в Україні.....	209
Мищенко В. И. Свобода и ответственность в духовном опыте личности.....	214
Невельская-Гордеева Е. П. Пути повышения ответственности мышления за логические ошибки.....	219
Пивоваров В. М. Мова і комунікативні процеси в національній культурі.....	223
Пономарьов О. С. Філософське осмислення феномену якості освіти.....	227
Потоцкая Ю. И. Страх как регулятор морального поведения.....	232
Радченко А. А. Духовные аспекты формирования ответственного поведения в социуме.....	235
Савченко Г. С. Проблема відповідальності у філософії діалогу.....	238
Семікін М. О. Візія української філософської школи кордоцентризму в контексті формування світоглядно-ціннісних засад сучасної етнопедагогічної думки.....	241
Сідак Л. М. Моральна руйнація особистості як основа духовної кризи суспільства	245
Смоляга М. В., Старикова Г. Г. Эпистемология ценностей: выбор современной философии.....	251
Сокурченко Е. В. Ответственность как свобода в практической философии И. Каша.....	256
Ткаченко В. І. Інструменти відповідальності та духовності: догмати чи відкриття?..	260
Шанідзе Н. О. Соціалізація і освіта у полі духовності сучасного світу.....	263

РОЗДІЛ 9
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ
І ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ
ПРОБЛЕМ

Аверченко В. И., Ананьева О. О. Нравственно-этическое воспитание в высших учебных заведениях Туркменистана.....	268
Авраменко В. Л., Черкашина Г. М., Підгірна Л. П., Близнюк О. В., Лебедев В. В., Мішуров Д. О. Екологічні проблеми виробництва, переробки і застосування високомолекулярних сполук - найважливішого фактору технічного прогресу і розвитку сучасної цивілізації.....	273
Гамалія К. М. Загибель давніх цивілізацій: ретроспективний аналіз.....	277
Грншин І. Я. Біоноосенсоросферний підхід у планетарній місії України з досягнення сталого розвитку (у контексті формування понятійного апарату).....	281
Гуріна Г. І., Онопрієнко М. В. Духовно-моральні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації.....	287
Дупленко Ю. К. Розвиток етичних концепцій у системі «мережа-довкілля» (навчальний курс).....	291
Жидких И. О., Выставная Ю. Ю. Управление водными ресурсами Харьковской области в условиях низкой обеспеченности.....	295
Заиченко Л. В., Выставная Ю. Ю. Жизненный цикл и экологическая безопасность винной продукции.....	299
Miliute-Plepiene J., Samoilenko N., Yermakovych I. Energy recovery from waste in the context of sustainable urban development..	303
Самойленко Н. Н., Мамедова О. О. Нравственные аспекты планирования природоохранной деятельности на предприятиях.....	308
Черкашина А. Н., Рассоха А. Н. Экологическое воспитание в подшефной школе-интернате.....	312
Чистикова А. В., Выставная Ю. Ю. Стратегическое водоснабжение в условиях антропогенной нагрузки и изменениях климата.....	315

РОЗДІЛ 10

ІСТОРІЯ НАУКИ І ТЕХНІКИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ ТА ДУХОВНИХ ОСНОВ ГУМАНІТАРНО- ТЕХНІЧНОЇ ЕЛІТИ

- Бальшев М. А.**
Историко-биографическое исследование жизни и творчества
астронома Б. П. Герасимовича..... 319
- Бондаренко С. К.**
Позитивистское толкование чтения у П. Отле, Ш.-В. Лаглуа и
Ш. Сеньбоса в контексте духовно-нравственных аспектов развития
цивилизации..... 324
- Близнюк М. Ю.**
Науковий доробок провідних учених Державного наукового центру
лікарських засобів..... 327
- Виноградова О. В.**
Удосконалення навчальних програм у галузі природознавства
з метою формування світоглядних та професійних якостей інженерів-
технологів у ХТІ на початку ХХ століття..... 332
- Гамалія В. М., Руда С. П.**
Мікробіологи України в боротьбі за якість сільськогосподарської
продукції..... 336
- Гелеш А. В.**
Наукові інтереси фундаторів радіотехнічного факультету
Львівського політехнічного інституту..... 340
- Голікова О. М.**
«Особова справа» В. В. Докучаєва як джерело для дослідження
реорганізації Ново-Олександрійського інституту сільського
господарства та лісівництва у 1892-1895 рр..... 343
- Голова В. В.**
Діяльність професора хімічної технології О.П. Лідова у напрямку підготовки
молодих спеціалістів у ХТІ наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст..... 348
- Гутник М. В.**
Значущість доробку професора В. С. Кнаббе в становленні
та розвитку механіки у Харківському практичному технологічному
інституті наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст..... 351
- Донская М. Д.
Работы научных учреждений в области очистки воды в Украине..... 357

Журило А. Г., Журило Д. Ю. Теодор Бер и его вклад в формирование технической элиты нашей страны.....	360
Камчатний В. Г. Просвітницька та громадська діяльність професора-хіміка І. П. Осипова.....	365
Коніва Ю. В. Досвід розбудови транспортних комунікацій у Слобідській Україні як важливий чинник соціально- економічного прогресу у XVIII ст.....	370
Кушлакова В. В. Харківське наукове товариство: вплив на формування української національної самосвідомості в 1920-ті роки.....	373
Кушлакова Н. М. Науково-технічні товариства Російської імперії: підтримка професійної згуртованості та забезпечення ринку праці.....	376
Ларин А. А. О роли личности ученого в формировании научной школы.....	379
Ляшуга І. Ю. Забезпечення якості професійної підготовки наукових кадрів у Харківському державному науково-дослідному інституті метрології.....	384
Овсиенко Е. В. Евгений Фарафонов как представитель технической элиты нашей страны.....	388
Островська Н. М. Формування світогляду та духовних основ гуманітарно- технічної еліти: історичний аспект.....	391
Писарська Н. В. Особистий внесок конструкторів Харківського тракторного заводу ім. С. Орджонікідзе у виробництво гусеничної техніки.....	396
Семененко О. В. Значення особистості викладача в духовному вихованні гуманітарної еліти (на прикладі педагогічної діяльності видатного судового медика М.С. Бокаріуса).....	399
Скляр В. М. Вплив поетичної творчості Тараса Шевченка на формування української ідентичності.....	403

Тарадуда Д. В.	
Формування майбутньої наукової еліти в Національному університеті цивільного захисту України в кінці XX - на початку XXI століть.....	411
Тверитникова О. Є.	
Формування освітнього і наукового потенціалу вищої електротехнічної школи України (друга половина XX ст.).....	416
Ткаченко С. С.	
Наукові товариства Харкова як центри формування науково-технічної еліти у XIX - на початку XX ст.....	421
Товкун Л. П.	
Розвиток гігієни на теренах Галичини у 1920-1941 рр.....	426
Якимюк О. Л.	
Є. С. Бурксер як історик та філософ науки.....	429